

Kopsavilkums par SIA “LIEPĀJAS RAS” iesniegto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projektu

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2024.gada 13.maijā saņēma SIA “LIEPĀJAS RAS” (turpmāk – LRAS vai komersants) 2024.gada 13.maija iesniegumu Nr.8.7/35/24 ar tam pievienoto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projektu (turpmāk – tarifu projekts):

	Regulatora noteiktais tarifs, EUR/t	Tarifu projekts, EUR/t	<i>Tarifu projekta izmaiņas, salīdzinot ar Regulatora noteikto tarifu, %</i>
1. Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma komponente	47,33	99,25	110
2. DRN* par apglabāto sadzīves atkritumu daudzumu			
pie DRN likmes 110 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	45,82	52,43	14
pie DRN likmes 120 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	49,98	57,19	14
pie DRN likmes 130 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	54,15	61,96	14
1.+2. Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs ar DRN			
pie DRN likmes 110 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	93,15	151,68	63
pie DRN likmes 120 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	97,31	156,44	61
pie DRN likmes 130 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	101,48	161,21	59

*DRN - Dabas resursu nodoklis par atkritumu apglabāšanu

LRAS sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu nodrošina **sadzīves atkritumu poligonā “Ķīvītes”**, kurā atbilstoši 2023.gada faktiskajiem datiem tiek nogādāts aptuveni 44 tūkst. tonnu atkritumu gadā, tostarp 65% jeb 28,6 tūkst. tonnu nešķirotu sadzīves atkritumu (turpmāk – NSA) no Dienvidkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģiona¹ (turpmāk – Dienvidkurzemes AAR), kas ietver Liepājas valstspilsētas, Dienvidkurzemes un Saldus novada pašvaldības, kā arī daļu no Kuldīgas novada administratīvajām teritorijām (Skrundas pilsētu un Skrundas, Nīkrāces, Raņķu un Rudbāržu pagastus)².

Poligonā “Ķīvītes” tiek nodrošināta NSA sagatavošana apglabāšanai³, inerto un tālākai pārstrādei nederīgo atkritumu apglabāšana krātuvē, kā arī bioloģiski noārdāmo atkritumu (turpmāk – BNA) apsaimniekošana ES prasībām atbilstošā bioloģisko atkritumu pārstrādes rūpnīcā, kas nodota ekspluatācijā 2023.gada nogalē. Līdz 2023.gada jūnijam BNA tika ievietoti energošūnā, kur joprojām tiek turpināts BNA reģenerācijas process, savācot atkritumu biogāzi, no kuras LRAS koģenerācijas procesā ražo enerģiju. Saražotā siltumenerģija tiek izmantota atkritumu poligona infrastruktūras apsildei, kā arī nodota atkritumu poligona teritorijas nomniekiem to saimnieciskās darbības nodrošināšanai. Saražotā elektroenerģija izmantota pašpatēriņam, kā arī realizēta nomniekiem un brīvajā tirgū par biržas cenu.

Poligonā tālākai apstrādei tiek pieņemti arī ražošanas atkritumi un būvgruži, kā arī dalīti vākti bioloģiskie atkritumi un citi dalīti vākti atkritumi.

Pašlaik komersants piemēro Regulatora 2022.gada 24.novembrī apstiprināto tarifu un 2023.gada 11.decembrī noteiktu tarifa piemērošanas kārtību⁴, poligonā “Ķīvītes” ievestajiem NSA piemērojot tarifu ar DRN (bez PVN) – **93,15 EUR/t** (pie DRN likmes 110 EUR/t).

¹ Saskaņā ar spēkā esošajos Ministru kabineta 2023.gada 13.jūnija [noteikumos Nr.301 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem”](#) norādīto administratīvo teritoriju dalījumu. Pāreja no desmit AAR uz pašreizējiem pieciem AAR tika veikta, lai realizētu Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021.-2028.gadam noteiktos mērķus, kur viens no galvenajiem nosacījumiem – 2035.gadā atkritumu poligonos apglabāt ne vairāk kā 10% no kopējā radītā sadzīves atkritumu daudzuma.

² Līdz 2023.gada 15.jūnijam - Liepājas AAR saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 28.jūnija [noteikumos Nr.337 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem”](#) norādīto administratīvo teritoriju dalījumu.

³ Nodrošina SIA “Eco Baltia vide”, kas nomā zemi no komersanta un atkritumu poligona teritorijā ir uzcēlusi atkritumu šķirošanas rūpnīcu.

⁴ Atbilstoši Dabas resursu nodokļa likumā noteiktajām DRN likmēm, kas tika paaugstinātas no 2024.gada 1.janvāra.

Jauna tarifu projekta iesniegšanu LRAS pamato ar būtiski pieaugušām izmaksām vienas poligonā "Ķīvītes" pieņemtās NSA tonnas apsaimniekošanai, kas galvenokārt saistīts ar bioloģisko atkritumu pārstrādes rūpnīcas izbūvi un tās darbības uzsākšanu. Izmaksas pieaugušas arī veidojot uzkrājumu nākotnes DRN saistību izpildei pēc energošu pārrakšanas un pāršķirošanas, kad radīsies krātuvē apglabājamā masa. Plānoto tarifa pieaugumu sekmē arī apglabātā atkritumu daudzuma īpatsvara pieaugums saistībā gan ar tehnoloģisko procesu izmaiņām, gan poligonā pieņemto NSA daudzuma samazinājumu, kas savukārt saistīts ar atkritumu dalītās vākšanas sistēmas un depozīta sistēmas attīstību. Kopš 2022.gadā apstiprinātā tarifa pieaugušas tehnikas ekspluatācijas izmaksas, personāla izmaksas un izmaksas sabiedrības izglītošanai, kā arī izmaksas vides stāvokļa kontrolei un aizsardzībai atbilstoši vides normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Tarifa projektā prognozēts ienākuma, kas samazina izmaksas, kritums par 47%, salīdzinot ar spēkā esošo tarifu.

Kopumā prognozēts tarifa pieaugums par 63% pie DRN likmes 110 EUR/t, kas spēkā 2024.gadā.

LRAS reģistrēta 1997.gada 21.novembrī un tās kapitāldaļu turētājas ir Liepājas valstspilsētas pašvaldība (65,85%), daļa Dienvidkurzemes novada pašvaldības⁵ (3,29%), kā arī SIA "RAS 30" (30,86%), ko veido pārējās Dienvidkurzemes novada administratīvo teritoriju pašvaldības⁶.

Saskaņā ar komersanta sniegto informāciju un auditēto 2023.gada pārskatu LRAS 2023.gada kopējais neto apgrozījums bija 3,7 milj. EUR, tai skaitā ieņēmumi no sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma ar DRN – 2,5 milj. EUR jeb 67% no kopējiem pamatdarbības ieņēmumiem. Komersanta pārskata gada zaudējumi bija 238 tūkst. EUR.

Tarifu projekts aprēķināts, ņemot vērā spēkā esošos līgumus, resursu, preču un pakalpojumu cenas, kā arī 2023.gada faktiskās un 2024.gadā prognozētās atkritumu plūsmas, izmaksas un apsaimniekoto atkritumu apjomus.

Detalizēts tarifu projekta aprēķins redzams **1.tabulā**, bet tarifu projekta aprēķinu veidojošo komponentu salīdzinājums ar LRAS spēkā esošo tarifu un citos Latvijas sadzīves atkritumu poligonos spēkā esošajiem tarifiem apkopots Regulatora tīmekļvietnē ievietotajā [infografikā](#).

1.tabula

LRAS tarifu projekta (TP) aprēķins*, salīdzinot ar pašlaik Regulatora noteikto tarifu, EUR

Nr.	Posteņi	Apz.	Regulatora noteiktais tarifs	TP aprēķins*	TP aprēķins salīdzinot Regulatora noteikto tarifu
			EUR	EUR	%
1.	Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījums	I_{noI}	110 108	277 175	152
2.	Personāla izmaksas	I_{pers}	443 218	644 114	45
3.	Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	I_{saimn}	1 161 787	1 485 887	28
3.1.	Ekspluatācijas, remontu un uzturēšanas izmaksas transportlīdzekļiem, iekārtām, mehānismiem un būvēm, kā arī izmaksas materiāliem sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma nodrošināšanai (t.sk. noma), kas ietver:		948 291	1 176 311	24
3.1.1.	Izmaksas sadzīves atkritumu sagatavošanai apglabāšanai		697 143	993 142	42
3.1.1.1	atkritumu mehāniskās apstrādes izmaksas		489 605	465 007	-5
3.1.1.2	atkritumu bioloģiskās apstrādes (kompostēšana, transformēšana biogāzē, nodošana pārstrādei u.c.) izmaksas		197 718	527 225	167
3.1.1.3	atkritumu sagatavošanas tālākai reģenerācijai pēc mehāniskās pārstrādes (sagatavošana pārstrādei, nodošana pārstrādei u.c.) izmaksas		9 820	910	-91
3.1.2.	Izmaksas sadzīves atkritumu pieņemšanai pārkraušanas stacijās un nogādāšanai uz poligonu		-	-	-

⁵ Bijušais Grobiņas novads saskaņā ar administratīvi teritoriālo dalījumu līdz 2021.gada 30.jūnijam.

⁶ Bijušie Aizputes, Durbes, Nīcas, Pāvilostas, Priekules, Rucavas un Vaiņodes novadi saskaņā ar administratīvi teritoriālo dalījumu līdz 2021.gada 30.jūnijam.

Nr.	Posteņi	Apz.	Regulatora noteiktais tarifs	TP aprēķins*	TP aprēķins salīdzinot Regulatora noteikto tarifu
			EUR	EUR	%
3.1.3.	Izmaksas sadzīves atkritumu apglabāšanas nodrošināšanai:		251 148	183 169	-27
3.1.3.1	inerto atkritumu transportēšanas uz apglabāšanas krātuvi, izlīdzināšanas, blietēšanas, starpslāņu klājuma un nogāžu veidošanas, krātuves ceļu izbūves, to uzturēšanas u.c. izmaksas, kas nav iekļautas citu tehnoloģisko procesu sastāvā		190 352	127 335	-33
3.1.3.2	poligona gāzes savākšanas un utilizācijas izmaksas		-	-	-
3.1.3.3	infiltrāta un citu notekūdeņu apsaimniekošanas izmaksas		60 797	55 834	-8
3.1.4.	Izmaksas pārējo poligona infrastruktūras objektu uzturēšanai, kas nav iekļautas citos izmaksu posteņos		-	-	-
3.2.	Izmaksas vides stāvokļa kontrolei un aizsardzībai poligona darbības laikā		6 515	9 690	49
3.3.	Sadzīves atkritumos konstatēto bīstamo atkritumu apsaimniekošanas un nodošanas izmaksas		1 012	114	-89
3.4.	Izmaksas sabiedrības izglītības pasākumu finansēšanai attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā		15 533	20 592	33
3.5.	Pētniecības un attīstības darbības izmaksas		-	-	-
3.6.	Poligona slēgšanas un rekultivācijas izmaksas un izmaksas, kas saistītas ar slēgtā poligona monitoringu un uzturēšanu		72 455	128 190	77
3.7.	Administrācijas izmaksas, kas nav iekļautas citos izmaksu posteņos		44 210	78 366	77
3.8.	Nodevu maksājumi		3 884	5 116	32
3.9.	Pārējās izmaksas		69 888	67 508	-3
4.	Ekspluatācijas izmaksas, EUR (2.+3.)	I_{ekspl}	1 605 005	2 130 002	33
5.	Nodokļu maksājumi	I_{nod}	2 988	235 339	7 777
6.	Kredīta procentu maksājumi un pamatsummas atmaksa, t.sk. izmaksas, kas saistītas ar poligona apsaimniekotāja finansiālo vai citu līdzvērtīgu nodrošinājumu	I_k	-	143 022	-
7.	Ieņēmumi saskaņā ar metodikas 11. un 12.punktu	I_{en}	372 741	197 526	-47
8.	Izmaksas kopā, EUR (1.+4.+5.+6.) -7.		1 345 360	2 588 011	92
9.	Rentabilitāte (7%)	I_r	94 175	181 161	92
10.	Pilnās izmaksas (ar rentabilitāti), EUR (8.+9.)	I_p	1 439 536	2 769 172	92
10.'	Izmaksas uzkrājumam DRN segšanai, EUR	I_{DRN}	-	-	-
11.	Sadzīves atkritumu daudzums, kuru plānots pieņemt poligonā kārtējā gadā (t)	Q	30 416	27 900	-8
12.	Sadzīves atkritumu daudzums, kuru plānots apglabāt poligonā kārtējā gadā (t)	Q _{ap}	12 667	13 298	5
13.	Proporcija starp poligonā apglabāto un poligonā pieņemto sadzīves atkritumu daudzumu, % (12./11.)		41,65%	47,66%	14
14.	SADZĪVES ATKRITUMU APGLABĀŠANAS PAKALPOJUMA TARIFS:				
14.1.	Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma komponente, EUR/t (10./11.)	K_{ap}	47,33	99,25	110
14.1.'	Uzkrājuma komponente DRN segšanai, EUR/t (10./11.)	U_{DRN}	-	-	-
14.2.	Dabas resursu nodoklis par apglabāto sadzīves atkritumu daudzumu, EUR/t (12./11. * DRN saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu)	M_{DRN}			
	pie DRN likmes 110 EUR/t		45,82	52,43	14
	pie DRN likmes 120 EUR/t		49,98	57,19	14
	pie DRN likmes 130 EUR/t		54,15	61,96	14
14.3.	Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs ar Dabas resursu nodokli, EUR/t (14.1. + 14.1.' +14.2.)	T_{ar DRN}			
	pie DRN likmes 110 EUR/t		93,15	151,68	63
	pie DRN likmes 120 EUR/t		97,31	156,44	61
	pie DRN likmes 130 EUR/t		101,48	161,21	59

* Tarifu projekts aprēķināts saskaņā ar Regulatora 2017.gada 16.februāra lēmuma Nr.1/5 „Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa aprēķināšanas metodika” prasībām

Maksa saskaņā ar Regulatora apstiprināto tarifu par NSA apstrādi atkritumu poligonā ir tikai viena daļa no kopējās NSA apsaimniekošanas maksas⁷, ko par atkritumiem maksā atkritumu radītājs. Pērējās atkritumu apsaimniekošanas maksas sastāvdaļas atbilstoši līgumam, kuru noslēgusi pašvaldība un attiecīgajā administratīvajā teritorijā izvēlētais atkritumu apsaimniekotājs, veido izmaksas par darbībām, kas ar nešķirotiem un dalīti vāktiem sadzīves atkritumiem tiek veiktas no atkritumu savākšanas brīža līdz to nogādei uz atkritumu poligonu vai atkritumu turpmākas pārstrādes vietu.

Ūdenssaimniecības, depozīta sistēmas un
atkritumu departamenta
Depozīta sistēmas un atkritumu nodaļa
22.05.2024.

⁷ [Atkritumu apsaimniekošanas likuma 39.pants.](#)